

GUIA DOCENT DE L'ASSIGNATURA

Titulació acadèmica		Batxillerat / Grau en Teologia			
Assignatura		4EA01I PENTATEUC			
Any	2023-2024	Curs	Quart	Valor lectiu	5 ECTS
Període lectiu	1r semestre	Hores setmanals	3	Àrea	CC institucionals
Professor/a	Dr. Jordi Cervera i Valls			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El Pentateuc o Torà són els llibres més rellevants del Primer Testament i que més influencien el Segon Testament.

Requisits i orientacions prèvies

L'assignatura pretén fer petits tasts de l'extens i ric contingut de la Torà

Objectius

Generals

S'insistirà en la metodologia exegètica i en la lectura dels textos originals a fi de descobrir els eixos literaris i i assaborir els eixos teològics del Pentateuc

Específics

Els 11 primers capítols del Gènesi es treballaran detalladament pels seus continguts existencials. El llibre de l'Èxode també mereixerà una lectura atenta per la seva complexitat literària i la seva intensitat teològica. Dels llibres del Levític, Nombres i Deuteronomi es ressaltaran les seves particularitats i es faran lectures paral·leles de textos duplicats, a fi de captar millor el missatge de cadascun. La comparació dels tres Codis legislatius (Ex, Lv, Dt) ens oferirà una clara i suggerent clau de lectura de tota la Torà.

Competències

Competències transversals (genèriques)

Ensenyar l'alumne a utilitzar les eines d'anàlisi exegètica del Pentateuc perquè pugui fer una aproximació personal al text.

Continguts

1) Qüestions introductòries

- 1.1. Pentateuc-Torà-Llei.
- 1.2. La Hipòtesi Documentària. Mètodes exegètics diacrònics i sincrònics
- 1.3. Aplicació dels mètodes historicocrítics en l'estudi del Pentateuc.
- 1.4. Les ciències modernes: eines complementàries d'investigació exegètica.
- 1.5. La lectura exegètica qualifica la lectura creient de la Bíblia

2) Gènesi: Els Orígens de la humanitat (Gn 1-11)

- 2.1. El referent cosmològic i antropològic dels mites

- 2.2. La creació (Gn 1,1-2,4a)
- 2.3. El paradís (Gn 2,4b-3,24)
- 2.4. Els humans (Gn 4-5)
- 2.5. El diluvi (Gn 6-9)
- 2.6. La taula dels pobles i la torre de Babel (Gn 10-11)
- 2.7. Recapitulació (Gn 1-11)

3) Gènesi: Els Orígens del poble d'Israel (Gn 12-50)

- 3.1. Arbre genealògic dels patriarques i les matriarques
- 3.2. Religiositat dels patriarques i les matriarques
- 3.3. El cicle d'Abraham (Gn 12,1-25,18)
- 3.4. El cicle de Jacob (Gn 25,19-36,43)
- 3.5. El cicle de Josep (Gn 37-50)
- 3.6. Recapitulació (Gn 12-50)

4) Èxode: L'alliberament d'Egipte (Ex 1-18)

- 4.1. Introducció. Enllaç Gn-Ex
- 4.2. Moisès: orígens, vocació-teofania, missió (Ex 1-7,7)
- 4.3. Les plagues d'Egipte (Ex 7,8-11,10)
- 4.4. La sortida d'Egipte (Ex 12,1-15,21)
- 4.5. La marxa pel desert (Ex 15,22-18,27)
- 4.6. Recapitulació (Ex 1-18).

5) Èxode: L'Aliança del Sinaí (Ex 19-40)

- 5.0. Les lleis segons la mentalitat de l'antic Pròxim Orient
- 5.1. El Decàleg (Ex 19,1-20,21)
- 5.2. El Codi de l'Aliança (Ex 20,22-24,18)
- 5.3. Instruccions sobre el santuari (Ex 25-31) i execució (Ex 35-40)
- 5.4. El vedell d'or i la renovació de l'Aliança (Ex 32)
- 5.5. La renovació de l'Aliança (Ex 33-34)
- 5.6. Recapitulació (Ex 19-40 i Èxode 1-40)

6) Levític: Les Lleis d'un poble sant

- 6.1. Lleis del culte (Lev 1-16)
- 6.2. Codi de Santedat (Lev 17-26)
- 6.3. Recapitulació

7) Nombres: Vers la terra promesa

- 7.1. Disposicions abans de la partença del Sinaí (Nm 1,1-10,10)
- 7.2. Del Sinaí a les planes de Moab (Nm 10,11-21,35)
- 7.3. Estada a les planes de Moab (Nm 22-36)
- 7.4. Recapitulació
- 7.5. Apèndix: la ruta de l'Èxode, mite o història?

8) Deuteronomi: El discurs de comiat de Moisès

- 8.0. La H^a Deuteronomista *versus* Tetrateuc/Pentateuc/Hexateuc/Enneateuc
- 8.1. Un solemne discurs de comiat
- 8.2. Primer discurs de Moisès (Dt 1,4-4,43)
- 8.3. Segon discurs de Moisès (Dt 4,44-28,68)
- 8.4. Tercer discurs de Moisès (Dt 28,69-32,52)
- 8.5. Benedicció final i mort de Moisès (Dt 33.1-34,12)
- 8.6. Recapitulació

9) A l'encalç d'una teologia del Pentateuc

- 9.1. Els mètodes historicocrítics: eina indispensable per elaborar una teologia consistent del Pentateuc
- 9.2. Els tres codis legislatius: la clau mestra d'aproximació al Pentateuc

- 9.3. Un itinerari vers la Terra Promesa
- 9.4. L'Aliança: el motiu teològic més destacat
- 9.5. Una teologia del Pentateuc a partir de les muntanyes més rellevants
- 9.6. La Torà: revelació progressiva de Déu
- 9.7. La Torà com a inici de la Història de salvació.
- 9.6. La tradició rabínica llegeix la Torà com un instrument universal de salvació

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Estudi directe dels textos després d'unes sessions introductòries a la metodologia exegètica del Pentateuc

Avaluació

Criteris d'avaluació:

A més del criteri d'escolaritat de la facultat, el professor també tindrà en compte, a l'hora d'avaluar l'alumne, la seva serietat i compromís amb l'assignatura que es concretarà, principalment, essent puntuals, assistint i participant en les tutories col·lectives, observant els terminis de lliurament dels treballs, i respectant les cites de les tutories personals.

Tècniques d'avaluació:

- 1a tutoria col·lectiva (10%):
- Examen parcial escrit (20%)
 - Capítol 1. Qüestions introductòries.
- 1a tutoria personal (10%)
- 2a tutoria col·lectiva (10%)
- 2a tutoria personal (20%): Elimina els dos capítols sobre el Gènesi
- Examen final escrit (40%)
 - Capítols 4 al 9 (Ex-Lv-Nm-Dt). La prova consistirà en un exercici de comparació dels textos bíblics que haurem treballat a classe.

Bibliografia bàsica

- *Bíblia Catalana Interconfessional; Nueva Biblia de Jerusalén.*
- Jean Louis SKA, *Introducción a la lectura del Pentateuco. Claves para la interpretación de los cinco primeros libros de la Biblia*, Estella: Verbo Divino 2001 (reedició 2010).
- Jean Louis SKA, *El Pentateuco, un filón inagotable: problemas de composición y de interpretación. Aspectos literarios y teológicos*, Estella: Verbo Divino 2015.
- Félix GARCÍA LÓPEZ, *El Pentateuco* (Introducción al estudio de la Biblia 3a), Estella: Verbo Divino 2003. (Reedició 2014).
- Félix GARCÍA LÓPEZ, *La Torá. Escritos sobre el Pentateuco* (Asociación Bíblica Española 58), Estella: Verbo Divino 2012.
- Alejandro FÉLIX BOTTA – Ahida CALDERÓN PILARSKI (eds.), *Pentateuco. La Biblia hebrea en perspectiva latinoamericana. Introducción al Antiguo Testamento*, Estella: Verbo Divino 2014.
- Amador Ángel GARCÍA SANTOS, *De Génesis a Reyes. Introducción a los nueve primeros libros de la Biblia* (Estudios Bíblicos 63), Estella: Verbo Divino 2017.
- Joseph BLENKINSOPP, *El Pentateuco. Introducción a los cinco primeros libros de la Biblia*, Estella: Verbo Divino 2001.